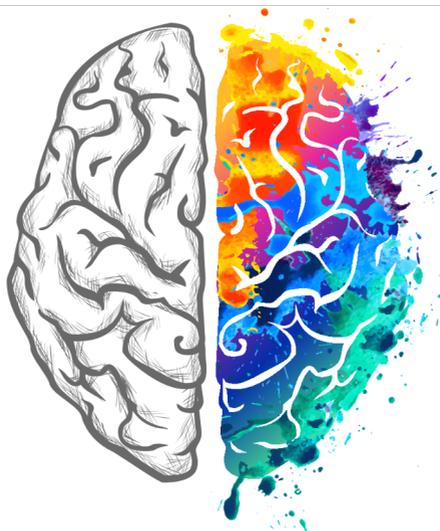

کارکردهای شناختی و فلج مغزی

راهنمای آشنایی با نقش شناخت در اطفال مبتلا به CP

این متن ترجمه ای است از یک سند سوئدی نوشته شده توسط : باربرو لیندکوئیست (Barbro Lindquist) ، آسا کورسفلد (Åsa Korsfeldt) ، لیزا انگده (Lisa Engde) ، رابین نابیینگ (Robin Nabbing)

جمع‌آوری شده ذریعه : لیندا ساندستروم (Linda Sandström) ، الیزابت اوریگان (Elisabeth O'Regan) و آن آلریکسون-اشمیت (Ann Alriksson-Schmidt)

این متن ترجمه شده ی یک سند سوئدی نوشته شده توسط

همکاری با :

فهرست مطالب

- 3..... مقدمه
- 3..... کارکردهای شناختی چیست؟
- 4..... اختلالات شناختی و CP
- 5..... مشکلات رایج
- 5..... تمرکز، توجه و تحمل
- 7..... زبان
- 7..... درک بصری و کارکردهای بصری فضایی
- 9..... کارکردهای اجرایی
- 10..... چی قسم شما می‌توانید کمک کنید؟
- 12..... آیا این مشکلات همیشگی هستند؟
- 13..... معلومات بیشتر
- 15..... با تشکر فراوان از.....
- 16..... تماس:.....

لطفا متوجه باشید که این کتابچه بطور اختصاصی برای کشور سویدن طراحی شده است. بعضی از معلومات ممکن است برای دیگر اماکن یا محیطها کاربرد نباشند.

مقدمه

در وقت مراقبت از اطفال مبتلا به فلج مغزی (CP)، اولین چیزی که بطور مرسوم به آن فکر می‌شود مشکلات جسمانی است که طفل با آنها دست و پنجه نرم خواهد کرد. با این حال، صدمه مغزی که عامل CP طفل است بعضی اوقات باعث اختلالات شناختی نیز می‌گردد. اختلالات شناختی مشابه کم توانی ذهنی نیستند، گرچه بیش از یکبر سه حصه اشخاص مبتلا به CP از کم توانی ذهنی (ID) نیز رنج می‌برند. اشخاص مبتلا به ID در مقایسه با اطفال معمولی در حال رشد، در درک و یادگیری وظایف نظری و عملی دارای نقص و مشکل بیشتری هستند. قابل ذکر است که اختلالات شناختی ممکن است در تمامی سطح استعداد بروز پیدا کند. در ضمن، بین میزان اختلالات حرکتی و اختلالات شناختی احتمالی رابطه مشخص و واضحی وجود ندارد. به همین دلیل آگاهی یافتن از خطر اختلالات شناختی برای تمام اشخاص مبتلا به CP و فامیل‌هایشان حائز اهمیت است.

اختلالات شناختی ممکن است خفیف باشند و بالای زندگی روزمره تاثیر زیادی نداشته باشند. همچنان می‌توانند به اندازه‌ای مشهود و بارز باشند که فرصت‌های مشارکت طفل در محیط‌های اجتماعی، سپری نمودن دوران مکتب یا کار کردن در زمان بلوغ را تحت تاثیر قرار دهند. بعضی از اطفال اختلالات بسیار گسترده‌ای دارند و در تمام طول عمر خود به حمایت اشخاص پیرامون خود ضرورت دارند.

کارکردهای شناختی چیست؟

کارکردهای شناختی پروسه‌های ذهنی در مغز هستند، که - از بین دیگر موارد- ما را قادر به درک، تفسیر و پروسس معلومات؛ تفکر؛ حل مسئله؛ درک زبان و برقراری ارتباط می‌سازند. طرز کار کردن این پروسه‌ها در بین اشخاص بسیار متفاوت است و هر شخصی در عرصه‌های مختلف دارای نقاط ضعف و قوت است.

اختلالات شناختی و CP

اختلالات شناختی می‌توانند مانعی در زندگی روزمره اشخاص مبتلا به CP باشند. در نتیجه، اقارب آنها مثلاً وقتی طفل چیزها را فراموش کند یا اختلال تمرکز دارد ممکن است دچار ناامیدی شوند. متأسفانه، بعضی از اطفال زمانی که در انجام فعالیت‌ها و وظایفی که همسن و سالانشان می‌توانند از عهده آنها برآیند، موفق نمی‌شوند بیشتر از دیگران احساس بدی را تجربه می‌کنند.

در حالیکه ناتوانی حرکتی باعث می‌شود که زمان انجام اعمال فیزیکی طولانی‌تر شود، CP هم می‌تواند پردازش ذهنی معلومات را برای اشخاص مبتلا طولانی‌تر کند. این کار صرف انرژی بیشتری را تقاضا می‌کند، و اطفال مبتلا به CP بطور مثال بعد از مکتب اکثراً بیشتر از دیگران خسته می‌شوند. ایجاد تعادل بین کوشش مناسب و استراحت کافی هر روز برای اشخاص مبتلا به CP از اهمیت برخوردار است. بسیاری از اطفال در اولویت‌بندی، انتخاب و انصراف از فعالیت‌ها کمک ضرورت دارند تا بتوانند در کارهایی اشتراک کنند که دارای بیشترین ضرورت هستند.

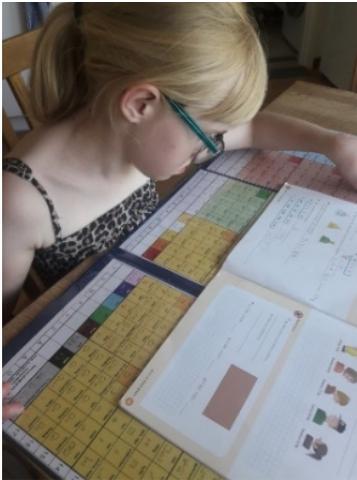

شناخت نقاط قوت و مشکلات خود، همچنان دریافت کمک برای یافتن استراتژی‌های فردی در خانه و در مکتب برای اطفال از اهمیت برخوردار است. هر چه شما منحصی والدین/ مراقب بیشتر در مورد توانایی‌های شناختی طفل‌تان بدانید، بهتر می‌توانید از رشد او حمایت کنید و انتظارات معقول و منطقی داشته باشید.

مشکلات رایج

تمرکز، توجه و تحمل

اختلال تمرکز برای اطفال مبتلا به CP یک مشکلی رایج است. در محیط‌هایی که عامل هوش‌پرکی زیادی وجود دارد، مثل صنف درس یا گروپ کودکانی این مشکل می‌تواند بارز و مشخص می‌شود. همچنان ممکن است جمع‌آوری افکار و حفظ تمرکز حتی بدون وجود عوامل خارجی هوش‌پرکی سخت باشد. برای بعضی، کوشش ذهنی به معنی زود خسته شدن یا نداشتن انرژی است که از آنها انتظار می‌رود. بنابراین اختلالات تمرکز می‌تواند به چندین دلیل مختلف رخ دهند. برای حمایت کردن، مهم است که

- طفل وقتی ضرورت به تمرکز دارد امکان حضور در یک محیط آرام را داشته باشد،
- بتوان تطابق‌ها را برای طفل ایجاد نمود،
- فرصت استراحت کردن به طفل داده شود، و
- طفل بداند کدام ساعت وقت کار و کدام ساعت وقت استراحت است.

این معلومات را می‌توان از طریق یک برنامه روزانه واضح ارائه داد که در صورت ضرورت، از طریق تصاویر (مثل ارتباط مکمل و جایگزین) و کمک‌های زمانی می‌توان آن را به طفل منتقل نمود.

در CP، تقریباً همیشه حافظه فعال یعنی توانایی حفظ معلومات در مدت کوتاهی برای انجام یک وظیفه تحت تاثیر قرار می‌گیرد. مشکلات مربوط به حافظه فعال می‌توانند به حافظه سپردن همزمان چند طرز العمل، یا به حافظه سپردن یک طرز العمل در مدت زمانی که طول می‌کشد آن وظیفه انجام شود را سخت بسازند. در مکتب، مهم است که

- هر بار یک طرز العمل داده شود و پیگیری شود که طفل متوجه طرز العمل شده است،
- به طفل نظر اصلاحی داده شود تا او بداند در یک مسیر صحیح روان است و مجبور نیست یک کار را بخاطر فراموش کردن طرز العمل دوباره انجام دهد،
- انرژی را صرف حفظ کردن جداول، اندازه‌گیری‌ها، یونتهای وزن و طول نکنید (بهتر است به جای آن، ورقه‌های مرجع برای آنها فراهم شود)،
- با فراهم ساختن یک ساختار مشخص و واضح در تمام روز امنیت ایجاد شود و
- بصورت بصری معلومات مهم منتقل شوند (با این کار به جای اینکه طفل مجبور شود بعد از فراموش کردن دوباره بپرسد، می‌تواند سریعاً معلومات را با نگاه کردن جستجو کند).

در زندگی روزمره، ممکن است به حافظه سپردن پروگرام‌ها سخت باشد، مثل قرار بازی یا فراموش کردن جایی که آنها قرار شده‌است جاکت خود را آویزان کند. در خانه، خوب است که

- برای فعالیت‌های پلان‌گذاری شده یک تقسیم‌اوقات داشته باشید،
- در تلفون خود یادآور داشته باشید،
- سعی کنید هر روز از یک روند واحد پیروی کنید و
- در مورد استراتژی‌ها با طفل صحبت کنید، مثل دو بار چک کردن کتاب‌هایش قبل از بیرون شدن از مکتب برایش به یک عادت تبدیل شود.

داشتن مشکلات مربوط به حافظه فعال حتماً به این معنی نیست که طفل دارای غیره اختلالات حافظه است. ممکن است طفل به خوبی ترتیب وقایع را به حافظه بسپارد یا بر بنیاد زمینه‌های خاصی معلومات را یاد بگیرد.

زبان

اختلالات زبان شناسی می‌تواند باعث مشکلات گفتاری شود. بطور مثال، ممکن است طفل در تلفظ کردن صداها، خاص، استفاده از زبان برای برقراری ارتباط به دلیل متوجه نشدن کلمات خاص یا تعقیب نمودن موضوع مشکل داشته باشد. همچنان بعضی اطفال پروسه درک و استفاده از زبان‌کندی دارند، که در این صورت بسیار مهم است بدون قطع نمودن کلام آنها برای پروسس معلومات و جواب دادن به آنها وقت داده شود. امکان داشتن اختلالات گفتاری بدون اختلالات زبانی و برعکس وجود دارد. بسیاری از اطفال مبتلا به CP ضرورت به مراجعه به «گفتار درمانگر» دارند.

درک بصری و کارکردهای بصری فضایی

درک مستلزم این است که چیزی که می‌بینیم، می‌شنویم و احساس می‌کنیم را تفسیر و معنا کنیم. بطور خاص، مشکلات درک بصری-فضایی در اشخاص مبتلا به CP شایع است. مشکلات درک بصری-فضایی مشکلات بینایی نیستند؛ وقتی مغز نمی‌تواند چیزی که شخص می‌بیند را بطور مکمل تفسیر کند این مشکلات رخ می‌دهند. نوت: اطفال مبتلا به CP ممکن است دارای مشکلات بینایی نیز باشند، ولی این مشکلات از مشکلات ادراکی مجزا هستند. اگر طفل در درک محتوای تصویر، تفسیر کردن حالات چهره (مخصوصاً تفاوت‌های ظریف) یا تشخیص چیزی که در یک پس زمینه مزاحم ایجاد

شده است دارای مشکل باشد، مشکلات درک بصری به مشاهده می‌رسند. مشکلات درک بصری می‌توانند بطور غیرمستقیم بالای چندین کارکرد مختلف تاثیر بگذارند. بطور مثال، یاد گرفتن خواندن و نوشتن را پیچیده‌تر می‌سازد، ولی شما می‌توانید با

- مرتب و منظم نگه داشتن محیط اطراف آنها با قرار دادن هر چیزی به جای خودش،
- انتقال معلومات بصورت کلامی و
- از قبل بررسی کردن محیط‌های جدید از جمله توجه نمودن به موانع (مثل حفره‌هایی که در زمین وجود دارند) می‌توانید به طفل خود کمک نمایید.

توانایی بصری فضایی بطور خاص در CP دو طرفه تحت تاثیر قرار می‌گیرد. این مشکلات در برگیرنده محدودیت‌ها در درک فضایی است که می‌تواند به اختلال در ارزیابی مسافت و جهت، پیمایش یک محیط ناآشنا، جهت‌یابی با نقشه یا اندازه‌گیری سرعت حرکت چیزی دلالت کند. برای اطفال کم سن و سال، صحیح لباس پوشیدن یا پیدا کردن چیزها در کابینت و الماری می‌تواند پیچیده و چالش‌برانگیز باشد. بطور مثال، در ترافیک، به سختی می‌توانند

تشخیص بدهند آیا موتر در پیاده‌رو در حال کم کردن سرعت است یا خیر. در مکتب، پیروی نمودن از جهت‌ها و حرکات در ورزش همچنان درک طرز دوختن یا انجام الگوها یا کارهای طراحی ممکن است چالش‌زا باشند. در ریاضی، اختلالات بصری فضایی بالای درک روابط بین اعداد و اشکال هندسی تاثیر می‌گذارند. برای درک شکل‌ها و گراف‌ها کوشش زیادی ضرورت است. شما می‌توانید با این کارها به طفل کمک نمایید

- هر چیزی در مکتب و خانه جای خودش را داشته باشد،
- در مکتب یک چوکی اختصاصی برایش در نظر بگیرید،
- قفسه‌ها و الماری‌ها (در صورت ضرورت) با رنگ کودگذاری کنید،
- مطالب تعلیمی واضح و در هر صفحه متن اندکی ارائه دهید
- برای پیدا نمودن چیزها استراتژی ارائه دهید.

کارکردهای اجرایی

کارکردهای اجرایی پروسه‌هایی هستند که ما برای داشتن یک دید عمومی به زندگی، عملی کردن مفکوره‌ها، پلان‌گذاری و استفاده از استراتژی‌ها از آنها استفاده می‌کنیم. در اینجا، بیشتر کارکردهای شناختی ما با یکدیگر تعامل دارند بنابراین ما می‌توانیم هر چیزی که می‌خواهیم و ضرورت داریم را انجام بدهیم.

برای اینکه شخص کارکردهای اجرایی کارآمدی داشته باشد، باید از یک حافظه فعال خوب، توانایی داشتن بررسی عمومی، فکر کردن بطور همزمان در مورد چند چیز، انتخاب و کنترل نمودن افکار و تکانه‌های خود برخوردار باشد. بسیاری از اطفال مبتلا به CP دارای اختلالات اجرایی و همچنان مشکلات عملی کردن مفکوره‌ها هستند. این مشکلات اکثراً با نقص درک زمان توأم می‌باشد؛ مثل عدم درک اینکه انجام یک کار چقدر وقت می‌گیرد. توانایی خواندن ساعت و درک زمان یکسان نیستند.

- برای اندازه گیری زمان در زندگی روزمره، در کنار ساعت از روش‌های دیگری مثل کمک‌های زمانی استفاده نمایید.
- برای ایجاد پروگرام‌های مشخص مرحله به مرحله، از تقویم، تقسیم‌اوقات و بررسی‌های عمومی استفاده نمایید.
- پروسیجرهای ثابتی ایجاد نمایید و به آنها پایبند باشید.

چی‌قسم شما می‌توانید کمک کنید؟

مشکلات در عرصه‌های مختلف شناخت اکثراً به هم مرتبط هستند. به همین دلیل، برای اینکه بدانید چی چیزی باعث می‌شود انجام فعالیت‌های خاصی نسبتاً آسان‌تر و بعضی دیگر سخت‌تر شوند مهم است که فرصت ارزیابی نوروسایکولوژی (عصب روانشناختی) برای طفل فراهم گردد. ما مردم بیشتر خودمان را با دیگران مقایسه می‌کنیم، و اگر زمان طفولیت معلومات درستی را دریافت نکنیم، باعث سوء تفاهماتی می‌شود که بالای تصویر ما از خود و اعتماد به نفس ما تاثیر خواهد گذاشت. طرز مطلع ساختن طفل از مشکلاتش و اینکه تا کدام اندازه طفل می‌تواند متوجه شود باید با سطح رشد و بلوغ طفل مطابقت داشته باشد. والدین، کودکان‌ها و مکاتب نیز باید از استعدادها و محدودیت‌های کارکردی طفل مطلع باشند تا بتوانند در صورت ضرورت، ماحول و روش یادگیری طفل را مطابقت دهند.

در پروگرام تعقیبیه CPUP، انجام ارزیابی‌های نوروسایکولوژی حداقل در سنین 5-6 سال و 11-12 سال توصیه می‌شود. این ارزیابی‌ها معمولاً در مرکز توانبخشی محلی شما ولی در بعضی موارد در مکتب نیز صورت می‌گیرند و بشمول این موارد هستند

- یک ارزیابی استعدادها،
- یک ارزیابی درک بصری،
- یک ارزیابی کارکردهای اجرایی و
- یک ارزیابی کارکرد در زندگی روزمره (کارکرد انطباقی).

بعضی مواقع، تمام این ارزیابی‌ها صورت می‌گیرند، و در مواقع دیگر صرفاً از مناسب‌ترین و مرتبط‌ترین سنجش‌ها مطابق با شرایط هر طفل استفاده می‌گردد.

اکثراً در همکاری و مشوره با یک تیم توانبخشی از یک ارزیابی استفاده می‌شود. بطور مثال، ممکن است ضرور باشد برای دریافت استراتژی‌های تعلیمی در بازی و مکتب با معلم آموزش خاص؛ برای ارزیابی‌ها و کوشش برای افزایش مهارت‌های طفل در انجام فعالیت‌های روزمره با «کاردرمانگر»؛ برای بررسی مفصل انواع اختلالات زبانی با پتالوجیست یا آسیب شناس گفتار؛ و برای تشخیص توانایی‌هایی حرکتی طفل و غیره با یک فیزیوتراپیست همکاری شود. کار درمانگرها و آسیب‌شناس‌های گفتار می‌توانند کمک‌هایی از قبیل درک زمان و برقراری ارتباط را توصیه و تجویز کنند.

والدین، بخش‌های توانبخشی و کودکان‌ها/ مکاتب می‌توانند جهت فراهم ساختن بهترین فرصت‌های ممکن برای طفل و کمک به رشد صحی بر بنیاد شرایط منحصر به فرد طفل با یکدیگر همکاری نمایند. این یک پروسه مستمر است که باید در دوران طفولیت تطبیق داده شود. در جریان این پروسه، مهم است به یاد داشته باشید که رشد مستلزم پذیرش است، و هر کسی حق دارد همانی که هست باشد. پروراندن چیزهای سرگرم کننده به اندازه کار کردن بالای چیزهای سخت حائز اهمیت است.

آیا این مشکلات همیشگی هستند؟

بعضی از اختلالات شناختی ممکن است در دوره‌های خاصی از رشد رخ دهند، در حالیکه بعضی دیگر تمام زندگی شخص را تحت شعاع قرار می‌دهند. زمانی که در مورد اختلالات شناختی طفل خود سوال دارید، پرسان کردن سوال از یک روانشناس در مرکز توانبخشی محلی خود می‌تواند به شما کمک کند.

صدمه مغزی زمینه‌ای که در CP باعث اختلالات شناختی و حرکتی می‌شود با گذشت زمان تغییری نمی‌کند. بطور خلاصه، خوب است در مورد مشکلاتی که طفل‌تان تجربه می‌کند فکر کنید، و شما و طفل‌تان با یکدیگر، می‌توانید از پیدا نمودن حمایت، استراتژی‌ها و کمک‌ها برای کمک به مدیریت نمودن زندگی روزمره مستفید شوید. یافتن تطابق‌ها و حمایت‌های مناسب در زندگی اکثر مردم تفاوت زیادی به وجود می‌آورند!

معلومات بیشتر

این کتابچه معلومات بصورت یک کتابچه و فایل صوتی در این زبان ها قابل دسترس خواهند بود:

- امهری
- عربی
- دری
- انگلیسی
- فنلندی
- سومالیایی
- سوئدی

فایل های صوتی را می توانید در این صفحات اصلی گوش کنید:

- www.cpup.se
- www.cpsverige.se

برای کسب معلومات بیشتر در مورد شناخت و CP و بطور عموم CP می‌توانید به وبسایت CPUP مراجعه نمایید:

$$\begin{array}{r} 1 \\ \hline 1362. \\ 2 \end{array}$$

• www.cpup.se

CPUP یک پروگرام تعقیبیه کشور سویدن و ثبت ملی کیفیت برای اشخاص مبتلا به CP می‌باشد. CPUP برای تشخیص زودهنگام و وقایه از دررفتگی مفصل لگن در اشخاص مصاب به CP، سایر عارضه‌های مربوط به CP و غیره سعی می‌کند.

• www.cpsverige.se

CP Sverige (CP سویدن) یک انجمن تشخیصی برای اشخاص مبتلا به CP و اقارب شان همچنان برای اشخاصی است که به طرق مختلف در جهت بهبود وضعیت اشخاص مبتلا به CP و فامیل‌هایشان کوشش می‌کنند.

از نظر CP Sverige انجام ارزیابی‌های شناختی برای تمامی اطفال مبتلا به فلج مغزی در سویدن حائز اهمیت است. این کار تشخیص زودهنگام اختلالات شناختی را میسر می‌سازد که می‌تواند به ارائه حمایت صحیح و زودهنگام در مکتب و فعالیت‌های تفریحی به طفل کمک کند.

با تشکر فراوان از

لودویگ ساندستروم (Ludvig Sandström)، نور داهلین (Nore Dahlin) و فلیسیا جو هانسون (Felicia Johansson) به خاطر مشارکتشان در تهیه تصاویر این کتابچه.

CP دنمارک به خاطر همکاری‌شان، مشارکت در تهیه و تدوین این کتابچه و الهام بخشیدن به ما با کتابچه شناخت‌شان.

ساره شاه مرادی داکتر و کارشناس ارشد بهداشت عمومی به خاطر ویرایش دقیق و با ملاحظه‌ی ترجمه‌ی در‌ی کتابچه.

تماس:

برای پرسیدن سوالات خود در مورد مطالب این کتابچه، لطفاً با این اشخاص
به تماس شوید

نام: آن آلیکسون-اشمیت (Ann Alriksson-Schmidt)

ایمیل: ann.alriksson-schmidt@med.lu.se

جهت دسترسی به کتابچه‌های معلوماتی بیشتر، لطفاً به تماس شوید

نام: لیندا ساندستروم (Linda Sandström)

ایمیل: linda.sandstrom@med.lu.se